

„Človek bude ako lev v kletke.“ Viedenský lekár Martin Jančuška o viere, konverzii, eutanázii aj o covide (Druhá časť)

Lucia Laudoniu

16. októbra 2023 ✝ Spoločnosť ✝ Rozhovory

predchádzajúca časť rozhovoru:

„Človek bude ako lev v kletke.“ Viedenský lekár Martin Jančuška o viere, konverzii, eutanázii aj o covide (Prvá časť)

Môj názor – moja vec! Nebolo to tak dávno, keď sme skandovali takéto a podobné frázy, aby sme sa vyhli zodpovednosti kriticky myslieť.

Už starí Rimania tvrdili, že pravda plodí nenávisť. *Veritas odium parit*. Lenže pravda nie je akási súkromná vec, ani generátor emócií. Sám Boží Syn sa nazýva Pravdou. *Via, veritas et vita*.

Kardiológ a internista s dlhoročnou praxou Martin Jančuška vie, že umenie správne a pravdivo myslieť, *ars recte cogitandi*, niečo stojí.

Rakúsky Slovák MUDr. Martin Jančuška

Zdroj: súkromný archív M. Jančušku

Rakúsky Slovák MUDr. Martin Jančuška (1942, Lubietová) vyrastal v Bratislave. Spočiatku ho fascinovala biológia, no jeho osudom sa stala medicína. Po získaní lekárskeho diplomu na Univerzite Komenského v Bratislave pracoval ako sekundárny lekár interného oddelenia v Národnom endokrinologickom a diabetologickom ústave v Lubochni, Vojenskej nemocnici v Ružomberku či v Starej Lubovni. V auguste 1979 emigroval aj s rodinou do Rakúska. Jeho prvé kroky v slobodnom svete neboli ľahké, päť mesiacov pracoval ako robotník v priemyselnej inžinierskej spoločnosti Körting. Vo februári 1980 nastúpil na miesto sekundárneho interného lekára vo viedenskej nemocnici St. Elisabeth Spital a o niekoľko mesiacov už viedol oddelenie intenzívnej starostlivosti v pozícii vrchného lekára. Je

spoluzakladateľom Spolku priateľov MUDr. Pavla Straussa. Keď si práve neobliekal biely plášť, chopil sa literárneho pera. Je autorom početných článkov, próz i duchovných sentencií, v ktorých sa zrkadlí takmer augustínovská duša katolíckeho konvertitu.

Druhá časť rozhovoru Lucie Laudoni s Martinom Jančuškom nastaví zrkadlo dobe covidovej, ktorej následky cítime dodnes. Neobídeme ani tému eutanázie, thanatofóbie a psychologických manipulačných techník, ktoré sú čoraz rafinovanejšie.

Keď ste našli vieru, neznechutili Vás osobné omyly a poklesky niektorých „pomazaných hláv“ z radov kléru? *Ecclesia militans* si môže zašpiniť rúcho, ako povedal už Solovjov, keď podáva ruku blížnemu a vyťahuje ho z bahna...

Žiadne omyly v sekulárnom svete, ani žiadne poklesky cirkevných predstaviteľov ma nedokázali zviešť zo správnej cesty ku Kristovi. Čítaval som životopisy svätých, obľúbil si sv. Augustína, ale čo znamená byť kresťanom, som pochopil až po preštudovaní sv. Jána z Kríža.

Prosím vás, veľmi vás prosím, keď si budete v budúcnosti utvárať akýkoľvek názor, alebo pohľad na život, vždy si položte len jednu otázku – kde leží pravda? Poznám už všetky skutočnosti do detailov, aby som sa mohol k danej veci vyjadriť? A keď nie, bude lepšie, keď pomlčíte a počkáte, kým dozreje čas a dopracujete sa k pravdivým faktom.

Nedávna pandémia bola akýmsi „lakmusovým papierikom“ správnej percepcie faktov. Jedni sa snažili povestné Overtonovo okno zamurovať, ďalší ho kompletne rozbili. Aký je Váš názor lekára - profesionála na nedávne covidové šialenstvo?

Občas si vediem denník. Nie tak dôkladne ako Prišvin, prof. Julko Rybák alebo Rilke, ale píšem. 12. marca 2020 som si zapísal túto vetu: „Toto je len malá rozcvička.“

Bola to snáď predzvesť, že zlý duch si vymyslel nový trik? Neviem. Rozpútalo sa covidové šialenstvo, ktoré – dovoľm si tvrdiť – ľudstvo našej planéty v takom rozsahu a v tak krátkom čase ešte nezažilo. Len naivný človek neuvidí za týmto scenárom zlého a rafinovaného ducha.

Čo Vás najviac prekvapilo? Naivita?

Čo ma ako lekára najviac nepríjemne prekvapilo? Že umelo vyvolanej panike podľahli tisíce lekárov. Akoby sa všetkým pomútil mozog! Bol to skutočne len strach? Prečo sa, keď nie všetci, tak aspoň polovica zdravotníkov nepostavila na odpor a nepovedali: „Dost! Toto sú odborné veci, a do tých nám nebudú zasahovať diletanti a zločinci, pretože ide o ľudské zdravie a život!“ Kde zostala Hippokratova prísaha? Alebo už neplatí? Nie je moderná? Vymysleli sme niečo lepšie?

Rozhovory s kolegami z medicínskeho fachu Jozefom Straussom (vľavo) a Antonom Neuwirthom (v strede) boli pre Martina Jančušku (vpravo) vždy inšpiratívne.

Zdroj: súkromný archív M. Jančušku

Lekárov, ktorí mali odlišný odborný názor, než bol oficiálny naratív, ostrakizovali a nedostali priestor v médiách. Povedané s trochou irónie, aj televíznym prijímačom nasadili rúška...

Nie rúška! Boli to náhubky, ktorými vás niekto rafinovaný všetkých označil. Ba nie on, označili ste sa sami.

Kto dnes ešte verí, že vírus o veľkosti 70 či 120 nanometrov sa dá zachytiť ľudsky vyprodukovaným vláknom? Viete si vôbec predstaviť jeho veľkosť? Pokúšali ste sa ho nejako znázorniť? Áno, rúško dokáže zachytiť i veľmi drobné, ľudským okom neviditeľné kvapôčky. Ale ten rafinovaný vírus „nesedí“ len na kvapôčkach. Ľahko prenikne rúškovou tkaninou a len zamáva – *adieu*.

Sú medzi nami takí, ktorí rozširujú blud, že rúško chráni čiastočne. Tak, ako neexistuje tehotenstvo len čiastočne, neexistuje ani čiastočná ochrana rúškami pred vírusmi. Tí takzvaní „odborníci“ sa vám pokúšali nahovoriť, že aj chirurgovia počas operácie používajú rúška. Ale pozor! Počas operácie ide o otvorenú ranu, je tam prítomná krv a hemoglobín – tá najlepšia živná pôda pre baktérie. Garantujem vám, že žiadne rúško vírusy nezachytí. Baktérie, to je niečo iné.

Pred vírusmi sa treba chrániť inými spôsobmi, ale to prosím prenechajme skutočným, nepodplatiteľným odborníkom. Aj takých sme na Slovensku mali – a vďaka Pánu Bohu ešte máme.

Takže rúška v určitých situáciách akoby odmaskovali náš charakter. V niektorých jazykoch sa rúško nazýva priamo maskou, príkladom môže byť anglický výraz *face mask* alebo taliansky termín *mascherina*... O užitočnosti rúšok môžeme polemizovať, čo však povedať o pľúcnej ventilácii? Predpokladám, že naozaj pomáhala zachraňovať životy...

Pľúcna ventilácia je veľmi široká téma, ktorá patrí do rúk vysoko erudovaných špecialistov. Všetci ste čítali: „Hurá, máme dvetisíc nových pľúcnych ventilátorov!“ A ja sa pýtam: „Kto, vážení, bude s nimi pracovať?“ Skúseného lekára ani nie do týždňa zaučím, ako napojiť pacienta na respiračný prístroj. Ale o odpojení vám náš pán minister zdravotníctva, ani jemu podobní „odborníci“ nepovedali ani „ň“. To je poriadna fuška. Každý pacient napojený dlhšiu dobu na dýchač prístroj si naň tak zvykne, že po odpojení nechce sám dýchať. Niekedy nám trvalo aj niekoľko dní, kým začal sám spontánne dýchať. Nechcem nikoho upodozrievať, ale bol by som veľmi zvedavý, ako sa pacienti na Slovensku odpájali z pľúcnej ventilácie.

Aj vakcinácia sa stala politickou témou...

Vakcíny? Prosím, nemiešajme pojmy! Vakcína vždy zostane vakcínou. Má svoj čas na vývoj a dôkladné testovanie, ktoré podľa niektorých môže trvať sedem rokov, aj viac. Každý seriózny odborník vám čestne vyhlási, že ani pri tej najlepšej technike sa vakcína nedá vyvinúť v tak krátkom čase, ako to bolo u pofidérnej zmiešanine proti vírusu SARS-CoV-2.

Vianoce 1988 s kardinálom Meisnerom v St. Elisabeth Spital vo Viedni.

Zdroj: súkromný archív M. Jančušku

Neviem, či ste to postrehli, ale nový variant koronavírusu dostal neoficiálny názov *Eris*. Ten, kto vymyslel tento názov, bol „hlavička“. Som latinista a viem, že *eris* je indikatív futúra aktíva (budúci čas) a znamená „ty budeš“. *Ero, eris, erit...* - známa to konjugácia slovesa *sum*. Overiť si to môžeme v každej poriadnej učebnici jazyka Caesarovho. Komu by latinský názov *eris* (budeš) pripadal málo prorocký, môže siahnuť po gréčtine. Starogrécky termín *ἔρις* znamená hádka, spor, svár. Pohanskí Gréci nazvali menom Eris bohyňu sváru a rozbrojov (u Rimanov *Discordia*, teda Nesvornosť). Aký je podľa Vášho názoru sociologický dopad pandémie? Do akej miery môže náš strach o zdravie ovplyvniť naše modely správania?

Najprv si upresnime pojmy. Vôbec nešlo o pandémiu. Každý z nás si môže vyhľadať kritériá, kedy sa rozšírená infekcia má nazývať pandémiou, a kto ju má vyhlasovať. Na to v každej krajine existujú prísne kritériá. Doteraz to takto fungovalo v celej Európe.

Vyhlásením nezmyselnej pandémie a tzv. lockdownu, čo v podstate bolo stanné právo, sa zaviedli drakonické opatrenia s obmedzením základných slobôd. Pod falošnými heslami ochrany zdravia bol ľuďom nasadený účinný chomút. Veľmi sa narušili medziľudské vzťahy, rozbili sa mnohé priateľstvá, vznikli hádky a tábory v rodinách, ktoré ešte stále pretrvávajú, i keď v miernejšej forme.

Strach zo smrti, po grécky thanatofóbia, bol a je pre mnohých ľudí, najmä neveriacich, akýmsi Damoklovým mečom. Ostrie tohto meča sme pocítili aj počas obdobia sanitárnych reštrikcií. Sv. František z Assisi nazýva smrť sestrou. Videli ste zomierať mnohých ľudí, ako vnímate smrť Vy?

Keby ste mi túto otázku položili ako čerstvo promovanému lekárovi, neviem, ako by som na ňu odpovedal. Možno tak, že by som mal pred sebou len jednu šablónu. Bojovať a bojovať. Vždy a za každých okolností, až do roztrhania tela. Aj vtedy, keď sú evidentné známky, že ani nádej nemá šancu. Bojovať – ale proti čomu?

Viete, človek na ceste svojím životom prechádza rôznymi fázami. Veľmi záleží na tom, kto ho vedie a vychováva. Dovolím si otázku. Je rodina v dobe, ktorú teraz žijeme, ešte rodinou, ktorá starostlivo a múdro vychováva svoje potomstvo? Stará sa oň, chráni ho pred zlým, vysvetľuje mu okolitý svet, učí ho pravde? Netreba len trpezlivo odpovedať na zvedavé detské otázky, treba deti učiť správne sa pýtať.

Alebo rodina ľahostajne a z pohodlnosti, či skôr z egoizmu, prijíma nové názory takzvaných pokrokových, moderných, či progresívnych, ktorí štatút pôvodnej rodiny už nepotrebujú? Aké šťastie im títo novátori ponúkajú? Neviazaný sex? Alkohol? Drogy? Najprv „marišku“, potom aj niečo tvrdšie? A čo na to štát, ktorý by mal na prvom mieste chrániť rodinu, ochraňovať všetkých, ktorí mu vychovávajú čestných a pracovitých ľudí? Čo na to tí, ktorí tento štát vedú?

Prepáčte mi tento dlhý úvod, ale smrť je brána, ktorá nás veriacich delí od toho, čo je, a čo príde potom. Rodina je prvé miesto, kde by mal rodič veku primeraným spôsobom vysvetľovať svojmu dieťaťu fenomén smrti.

Smrť by mala byť chápaná ako nedeliteľná súčasť nášho života. Málokto z nás sa ňou zaoberá, pokiaľ nejakým spôsobom nevstúpi do nášho života. Prijatť ju ako bolestné rozlúčenie je veľkým umením.

Nejaký konkrétny prípad?

Spomínam si na jednu zaujímavú príhodu čias, keď som ešte pracoval ako sekundárny lekár vo Vojenskej nemocnici v Ružomberku. Na chirurgické oddelenie priviezli mladého, devätnásťročného vojaka s bolesťami brucha. Môj primár, ateista, išiel robiť konzílium. Chlapec mal rakovinu žalúdka. Operovali ho. Krátko na to zomrel. Primár si ma zobral stranou. Zahľad sa von oknom. Videl som, že má slzy v očiach. Povedal mi: „Když chlapec zemřel, byl u toho jeho otec pocházející z horní Oravy. Otec se podíval na mne a řekl – Pán Bůh dal, Pan Bůh vzal, a utřel si slzu. To já, tak silný nejsem.“

V roku 2008 ho prijal arcibiskup Dominik Hrušovský.

Zdroj: súkromný archív M. Jančušku

Stará gréčtina pozná zaujímavé slovo *ἐτοιμοθάνατος*. Označuje človeka na prahu smrti. V prenesenom zmysle sa tento pojem spája so zhasínaním lampy. Medzi zdravotníkmi, ale aj v Cirkvi, sa skloňuje ďalšie diabolské slovo - eutanázia. Z kresťanského pohľadu je eutanázia neprijateľná. To nie je zhasnutie lampy, to je totálna deštrukcia daru života. Môžete k tomu niečo dodať - ako *medicus christianus* ?

Už tým, že sa snažíme čo najpresnejšie určiť diagnózu, snažíme sa vrátiť človeku zdravie. Keď sa choroba nedá vyliečiť, pomáhame mu niesť jeho tvrdý údel. Keď zlyhávajú životne dôležité funkcie, snažíme sa obnoviť zlyhávajúcu funkciu všetkými možnými prostriedkami, či už liekmi alebo technicky. Záleží len a len na lekárovi, kedy rozpozná – tu je moja hranica. Nie trápiť pacienta, ale nechať ho prirodzene, dôstojne zomrieť. V žiadnom prípade, ani keby to sám pacient chcel (o príbuzných ani nehovorím), lekár nesmie predčasne ukončiť pacientov život!

Lekár je na to lekárom, aby našiel verbálny spôsob, ako sprevádzať pacienta až po smrť. Utrpenie a bolesť sú fenomény, s ktorými je lekár konfrontovaný takmer denne. Jeho úlohou je pomáhať.

Aj bolesť má v našom živote miesto. Neraz som bol svedkom, ako sa pacientovi uľavilo, keď cítil, že mám na neho čas. Sadol som si k nemu a chytil ho za ruku. Liberálna politika sa rôznymi administratívnymi prostriedkami snaží obráť dnešného lekára o tento čas (strávený s pacientom, pozn. red.). Mení ho na akýsi stroj, ktorý mechanicky vykonáva svoju funkciu. Lekár viac nie je pánom svojho času.

Liberáli zavádzajú aj ďalšie metódy a rafinovane využívajú fenomén bolesti a utrpenia. Vytvárajú sociálne zariadenia, v ktorých dôchodcovia dožívajú svoj život ako v klietkach, opustení vlastnými rodinami, lebo starý človek je nevládny, chorľavý a treba sa oň starať. Je horší, ako malé dieťa. Hovorí: „Načo toľko trpí? Na to sa zle pozerá, lepšie by bolo predčasne mu ukončiť trápenie!“ Priznajme si, i naše. Pre náš vlastný egoizmus.

Krajina, ktorá ešte oficiálne nezaviedla eutanáziu, je pranierovaná ako spiatočnica, zaostalá, primitívna. To nie je miešanie sa do politiky, keď kňaz alebo biskup otvorene vystúpi a povie – „Páni ministri, páni poslanci, tu sa dotýkate niečoho, na čo nemáte právo! Sme dobrí pastieri a našou najvyššou povinnosťou je chrániť životy tých, ktorí nám boli zverení.“ Toto nedovolíme ani za cenu nášho života.

U Mons. Viktora Trstenského v Trstenej. Príbeh tohto politického väzňa chytil kardiológ za srdce.

Zdroj: súkromný archív M. Jančušku

Nemali ste záujem zúročiť Vaše vedomosti a skúsenosti napríklad v politike?

Počas *Nočnej pyramídy* na tému „emigranti“ mi jedna poslucháčka telefonicky adresovala prianie, aby som poznatky získané na Západe zúročil na rodnom Slovensku.

Nuž, pred niekoľkými rokmi som prezidentovi Slovenskej republiky (mimochodom, môjmu bývalému spolužiakovi!) napísal, že mu po preštudovaní zdravotníckeho systému Švajčiarska, Rakúska, Nemecka a

Švédsko vypracuje najoptimálnejší model pre slovenské zdravotníctvo. Nechcel som za to žiadnu finančnú odmenu.

Viete, čo mi dotyčný politik odpísal? Poďakoval sa mi a napísal, že oni už majú svojich ľudí, ktorí to vypracujú. Nebol zvedavý ani na návrh, ktorý by predsa nič nestál. Veď ten návrh mohol dať posúdiť slovenským odborníkom, alebo, ak sa by sa jeho odborníkom nepáčil, jednoducho hodiť do koša...

Ďakujem za rozhovor.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/clovek-bude-ako-lev-v-klietke-viedensky-lekar-martin-jancuska-o-viere-konverzii-eutanazii-aj-o-covide-druha-cast/>